

11.10.36

הכרזת גמר השביחה ע"י הערבים לא עוררה בישוב שמחה, אפילו לא שמחה לאיד - אלא אכזבה ודכאון. מצטערים על מצב המלחמה שמשום מה ברור לכולם לא יוכרז עוד. ליאו שלנו מדוכא כל כך עד שהוא מוכן ליעץ שבחורינו ישליכו פצצות וישרפו יערות... גם משה משום מה בסוח שהעניין נגמר, דיל יחזור, הנשק לא יפורק, המופתי לא יגורש - והכל יהיה כשהיה.

הנחות אלה אינן כמובן מחוסרות יסוד - אבל אינן כל כך וודאיות. בעצם יש כרגע רק שתי שאלות רציניות: (1) אם יפרקו נשק הערבים, (2) אם יתנו לנו שידול.

להפסקת השביחה - איני מצטער מבחינת החשבונות שבינינו ובין הערבים נסתיימה השביחה בכסלון מלא וגפור. הם לא קיבלו אף אחת מדרישותיה, לא כולה ולא מקצתה. שום דבר לא הובטח להם. השנוי היחיד שחל: במקום משלחת ערבית מוזמנת ללונדון תבוא הנה ועדת כתר, אבל הישג זה (מבחינת הנזק הצפוי לנו מועדה זו הרי זה הישג ערבי) היה להם לפני ארבעה חדשים. השביחה איפוא לא השיגה אף אחת ממטרותיה הישרות. והעקיפות? היא הפגינה שאין א"י גם בהווה ארץ ערבית בלבד ואין בכוח הערבים לשחק את המשק.

גם בתוך הערבים חיתה השביחה רק חלקית (הכפר, חיפה, השרותים הממשלתיים, מלבד נמל יפו, לא שבתו). גם השביחה החלקית נזדקקה לסירור ואיומים.

בישוב השביחה לא פגעה, להיפך, שימשה גרם לביצור

עמדות=היסוד של המשק היהודי ולכיבוש פוליטי - משקי עצום
(ראשית נמל). הוכיחה שאין המשק היהודי תלוי בערבים.

הטלת=אימה נכשלה ביחס לישוב היהודי וביחס לעם
האנגלי. ההתערבות הערבית מחוץ - נכשלה. פנית המלכים הוזמנה
ע"י "הועד העליון".

אם הטירור יפסק עם הפסקת השביתה - יוכח ללא ספק ש"הוועד"
אחראי לטירור. אם לא יפסק - יפסיקו דיל - ויתגלה חוסר אונים
של הוועד.

איני להוט אחרי השפטים של דיל - לא מחוץ רחפנות על
הערבים המסכנים, אלא מדאגה לחגובה באנגליה. אם אני מרגיש
סמך צער על הפסקת השביתה, הרי זה רק מפני הצלחתו של הזקן
שלא רציתי בה. הצלחה זו עלולה לחפות באנגליה על כל פשעיו
וכשלונותיו. אמנם בקרב אנשינו לא מצאתי התלהבות לרעיון על סילוקו.
שאלתי אמש את אהרונוביץ וביילינסון - אם הם בעד פיטוריו. שניהם
ענו בשלילה. א-ץ רוצה בהשאתו, כי הוא הנציב הטוב ביותר שהיה
כאן, וב-ן אינו רוצה בהרחקתו מחוץ הסברה סכולסטית במקצת, שהעיקר
הוא "המשטר ולא האיש", כאילו אין המשטר נעוץ גם באיש.

יש נימוק פשוט (לא מספיק) נגד הרחקתו - אין אנו
יודעים מי יהיה יורשו. אבל אם גם ישאר - מוטב לנו שישאר
בלא עמדה חקיפה בלונדון. וגמר השביתה בדרך זו - יחזק בלי ספק
עמדתו בלונדון. ועל זאת ודאי יש להצטער.

ואשר לבאות:

אמנם אצל האנגלים יתכן כל דבר, ואעפ"כ קשה לי להניח

בוודאות כזו של משה - שהם יסתלקו עכשיו מפירוק הנשק. היחכן הדבר שישלימו עם אפשרות של מרד חדש לפי ראות עיני המופתי או קבוצה אחרת של מנהיגים? הישלים הצבא פה ובלונדון עם מצב מבייש זה? מה יענו לדעת הקהל באנגליה ובגנף כשישאלו איך הניח הנשק בידי הכנופיות?

השמועות מביחות שהפסקת השביתה נעשתה בהסכמת מנהיגי

הכנופיות, ושפוזי כבר עזב את הארץ. גם שמועה זו אינה חלקה כל כך בעיניי. אבל אם גם נניח שכל הכנופיות נבהלו פתאום או נתיאשו - והטירור יפסק. החסמוך על כך ממסלה רצינית שנאלצה לעשות מאמצים יוצאים מן הכלל למען דכא כנופיות אלו? במה יצטרפו אם כעבור שלושה או ששה חדשים יפרוץ שנית מרד? ואם ווקופ יתעלם מזה - וגם לו לא יקל הדבר - היגרר עכשיו גם דיל וגם דוף-קופר? בכל אופן - אנחנו לא נוכל להתעלם מענין חמור ומסוכן זה, ופה ובלונדון נצטרך להלחם על פירוק הנשק.

אך קודם לכן - השידול. משה בטוח שנקבלהו, אולם אחרי מה שקרה היום - אין לי בטחון מוחלט כזה. כי הערבים יראו במתן שידול תרמית ובגידה מצד ווקופ - אם כי הוא לא נתן להם שום הבטחה מפורשת להפסיק העליה, - כי יש הגיון בכל מעשה; ווקופ מבין זאת, ואם אמנם מנוי וגמור אצלו לתת שידול - קשה להניח שיסתלקו מפירוק הנשק.

נחיה ונראה --